

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Veiligheid en Bestuur

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
19 juni 2025

Onze referentie
6481238

Bijlage(n)
1

nota

Inzichten dialoog over demonstreren en bescherming
herdenkingen

Bijlage(n)

1. Kamerbrief inzichten dialoog over demonstreren en bescherming herdenkingen

1. Aanleiding

- In de Kamerbrief van 16 januari jl. over actuele dilemma's over demonstreren in Nederland is toegezegd de uitkomsten van de dialoog met de maatschappelijke organisaties, bestuurlijke partners en de Nationale ombudsman in het voorjaar met de Tweede Kamer te delen.
- De minister van BZK deed in het mondeling vraaguur van 13 mei jl. de toezegging de uitkomsten van het bestuurlijk overleg over de motie van het lid Bikker c.s. aangaande bescherming van herdenkingen tegen openbare orde verstoringen met de Tweede Kamer te delen.
- Het lid Koekkoek (Volt) heeft in het ordedebat van 10 juni jl. gevraagd om een reactie op de uitspraken van de minister-president inzake de zgn. "burgerpatrouilles/grenscontroles" in de omgeving van Ter Apel.

2. Geadviseerd besluit

Instemmen met verzending van bijgevoegde brief aan de Tweede Kamer, de ondertekening geschiedt gezamenlijk met de minister van BZK.

3. Kernpunten

- In de brief worden de uitkomsten van de dialoog over demonstraties geschetst. Er is consensus over het belang van het grondrecht om te demonstreren; het faciliteren en beschermen van de uitoefening van dit recht staat bij alle partners voorop. Om dit te bestendigen is het goed, zoals de Inspectie JenV in haar rapport van 15 mei jl. "*Faciliteren of Begrenzen*" aangeeft, het gesprek voort te zetten om te markeren wat er van eenieder voorafgaand en tijdens een demonstratie mag worden verwacht. Hierin zit ook een oproep tot redelijkheid.
- Tegelijkertijd zijn er zorgen over een kleine groep die bewust tijdens demonstraties strafbare feiten pleegt (geweld, intimidatie, bedreiging, vernielingen). Deze groep moet sneller, gericht en effectiever worden aangepakt ook om het draagvlak voor het demonstratierecht te behouden. Dit verdient ook een stevige normering. In de brief wordt bestaande en toekomstige inzet uiteengezet.
- Aangekondigd wordt een verkenning om het naleven van de kennisgevingsplicht door demonstranten te verbeteren en het lokaal bestuur meer te ondersteunen bij het verhalen van schade en strategische jurisprudentievorming. Dit wordt de komende tijd verder uitgewerkt.

- De uitspraken van de minister-president zoals weergegeven in de Tubantia van 9 juni jl. over de zogenaamde burgerpatrouilles en grenscontroles bij Ter Apel worden kort van een duiding voorzien.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Veiligheid en Bestuur

4. Toelichting

Datum
19 juni 2025

4.1. Politieke context

Onze referentie
6481238

In algemene zin heeft het demonstratierecht grote politieke belangstelling. Daar waar er consensus is over het grondwettelijk recht op demonstreren en in vrijheid je opvattingen en standpunt naar voren te brengen tijdens een demonstratie, is er veel minder politieke consensus – anders dan de bepalingen in de Wom en niet tegenstaande de bescherming van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens – op welke wijze en om welke redenen een demonstratie begrensd mag worden.

Deze brief, die feitelijk betrekking heeft op een aantal moties en toezeggingen gedaan in recente Kamerbrieven en -debatten, markeert daarom ook de positie van het kabinet op het onderwerp demonstraties. Die positie loopt langs twee lijnen (1) faciliteren maar ook begrenzen, het gesprek over afspraken wordt de komende tijd met alle partners voortgezet; (2) sneller, gericht, effectiever de kleine groep relschoppers aanpakken.

Eén van de moties uit het plenair debat demonstraties van 22 januari jl. betreft de motie van het lid Bikker c.s. over de bescherming van nationale herdenkingen tegen ordeverstoringen. De minister van BZK is hier primair verantwoordelijk voor. Op 2 juni jl. is hierover bestuurlijk overleg gevoerd. De uitkomsten van dit overleg worden in de brief beschreven. Toegelicht wordt dat er geen behoefte bestaat aan nieuwe regelgeving; wel wordt meerwaarde gezien in verdere kennisdeling.

4.2. Krachtenveld

De brief is afgestemd met BZK, AZ, NCTV, DGPenV/politie en DGRR/DRC.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.